

Věc: Odborné společenstvo hostinských a výčepníků v Žilině proti ministerstvu obchodu (za zúč. Julia Sch. v Ž. adv. Dr. Eugen Pštross z Prahy) o koncesi hostinskou a výčepnickou.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Rozhodnutím ze 13. března 1931 zamítl zem. úřad v Bratislavě žádost Julia Sch. za udělení koncese hostinské a výčepnické se stanovištěm v Ž. s odůvodněním, že potřeba občanstva nedovoluje a veřejný zájem nevyžaduje udělení žádané koncese.

Nař. rozhodnutím vyhověl žal. úřad odvolání z toho podanému, zrušil výnos první stolice a udělil Juliu Sch. žádanou koncesi s odůvodněním, že jde o hostinec zájezdní, ležící na křižovatce silnic vedoucích do Ž. a v blízkosti tržiště, takže zejména z ohledu na návštěvníky výročních a týdenních trhů jest povolení tohoto hostince odůvodněno, neboť tím bude umožněno návštěvníkům trhů vhodně umístiti spřežení, event. povozy atd. Dodáno bylo, že proti udělení koncese nebylo ani z jiných důvodů závary.

Při veřejném ústním líčení o stížnosti na toto rozhodnutí namítal právní zástupce zúčastněné strany Julia Sch., že stěžující si společenstvo není k podání stížnosti legitimováno, ježto šlo toliko o udělení koncese pro místnosti, v nichž byla dosud živnost hostinská a výčepnická provozována. Námitku tuto neshledal nss důvodnou. Ustanovení § 25 odst. 7 živn. zák. č. 259/1924 Sb., podle něhož živn. společenstvu nepřísluší právo odvolací proti udělení koncese v těch případech, kdy jde o další udělení koncese k provozování některého oprávnění vytčeného v § 23 v takové místnosti, v níž dosud byla provozována, má na mysli jen ty případy, kdy dřívější oprávnění k provozování živnosti hostinské a výčepnické zaniklo nebo udělením koncese zanikne, nevztahuje se však na ty případy, kdy koncese v těchto místnostech dosud provozovaná byla přeložena do jiných místností v téže osadě. V tomto případě společenstvu odvolací právo přísluší a nelze mu proto právem upíratí legitimaci k podání stížnosti k nss-u na rozhodnutí, jímž přes jeho námitky žádaná koncese byla udělena. — — —

Č. 11.306.

O b ě a n s t v í s t á t n í (P o d k. R u s): Čsl. státní občanství osoby narozené na území naležejícím nyní k čsl. republice, jejíž předek pocházel z Haliče a usadil se na zmíněném území, leč nebyl svého času přijat do domovského svazku obce pobytu?

(Nález ze dne 26. května 1934 č. 17.818/32.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 4586/25, 5275/26, 7415/28.

Věc: Burech R. v J. (adv. Dr. Otto Bergmann z Prahy) proti okresnímu úřadu v Rachově a proti ministerstvu vnitra o státní občanství, o vydání osvědčení o státním občanství a o domovskou příslušnost.

Výrok: Rozhodnutí okresního úřadu v Rachově z 8. dubna 1930 o vydání osvědčení o státním ob-

čanství a o domovské příslušnosti zrušuje se pro vadnost řízení, jinak se stížnost zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Min. vnitra vyslovalo nař. rozhodnutím, že st-l není čl. státním občanem podle § 1 odst. 1 zák. č. 236/20 Sb., ježto neměl nejpozději od 1. ledna 1910 domovského práva v tuzemsku; k tomu uvedlo min. vnitra, že příslušnost se řídí podle příslušnosti st-lova otce Feivela R., jenž pocházejí z Haliče, byl v době, kdy nabyt účinnosti zák. čl. XVIII: 1871 na území, na něž se tento zák. článek vztahoval, cizincem a nemohl, nejsa státním občanem uherským, nabýti samočinně domovského práva podle § 7 cit. zák. článku v obci J., pod jejíž pravomoc spadal v den vyhlášení uvedeného zák. článku, a nemohl jej v této domovské příslušnosti sledovati ani jeho syn Burech R. Že by z jiného důvodu nabyt domovského práva v tuzemsku, případně státního občanství býv. Uherska není ani tvrzeno ani ze správních spisů patrno. Ježto Burech R. není čl. státním občanem, nemohly jej v tomto státním občanství sledovati podle § 16 zák. č. 236/20 Sb. jeho legitimní děti.

Okr. úřad v Rachově sdělil st-li toto rozhodnutí min. vnitra výměrem z 8. dubna 1930 a dodal k tomu (bez bližšího označení) dále toto: »A ježto jmenovaní nejsou čl. státními občany, jsou jejich žádosti o průkaz státního občanství bezpředmětnými a přílohy žádosti současně se jim vracejí. Současně nařizuje se obci J., aby jmenované vyškrtla ze seznamu svých příslušníků a domovské listiny jim vystavené se ruší, neboť co cizí státní příslušníci nemohou míti příslušnost do žádné obce na území čl. republiky, tedy také nikoli do J.«

O stížnosti do tohoto rozhodnutí uvážil nss toto:

Stížnost směřuje podle označení svého proti rozhodnutí okr. úřadu v Rachově z 8. dubna 1930, avšak podle obsahu svých námitek obrací se též a to hlavním svým obsahem proti rozhodnutí min. vnitra ze 14. února 1930.

Výměr okr. úřadu v Rachově jest podle shora vylíčeného jednak intímátem rozhodnutí min. vnitra o čl. státním občanství st-lově, jednak jest vlastním rozhodnutím okr. úřadu o vydání osvědčení o tomto občanství, dále o domovské příslušnosti st-le a příslušníků jeho rodiny a o zrušení domovských listů vydaných st-li a příslušníkům jeho rodiny.

Stížnost především vytýká jako vadu řízení, že v nař. rozhodnutí schází poučení o opravném prostředku. — — —

Zbývá ještě zabývatí se stížností, pokud směřuje do rozhodnutí min. vnitra o státním občanství st-lově; v tom směru vytýká stížnost jednak vadnost řízení jednak nezákonnost. Vadu řízení spatřuje stížnost v tom, že se úřad po názoru stížnosti neměl omeziti na zkoumání, zda st-l jest čl. státním občanem podle zák. čl. XVIII:1871, nýbrž že měl zkoumati, zda st-l není jím případně podle jiného pozdějšího zákona. — Námitka ta není důvodna.

Kdo jest čl. státním občanem, ustanovuje ústavní zákon z 9. dubna 1920 č. 236 Sb. Bylo tedy jediné povinností úřadu zjistiti, zda u st-le podmínky tohoto zákona jsou dány, a tu z nesporných skutkových okolností přicházely v úvahu podmínky, resp. ustanovení § 1 bodu 1 tohoto

zák.; mohla se tudíž činnost a úsudek úřadu obmeziti pouze na zkoumání, zda st-l nejpozději dne 1. ledna 1910 získal a od té doby nepřetržitě má domovské právo v obci na území někdejšího mocnářství Rak.-uhér., jež nyní náleží Čsl. republice. Poněvadž otázka domovského práva mohla býti řešena jediňe (což stížnost také uznává) podle domovské příslušnosti otce st-lova, přicházely tu v úvahu jediňe okolnosti u tohoto se vyskytující, t. j. zda otec st-lův před 1. lednem 1910 získal domovské právo v území nahoře uvedeném, a tu — uvažuje po této stránce — vycházel úřad právem z předpisu zák. čl. XVIII:1871, který podle dat v daném případě daných, mohl přicházeti v úvahu. Není tedy uvedená námitka vadnosti řízení důvodná.

Ve věci samé namítá stížnost v uvedeném směru nezákonnost dovodujíc, že otec st-lův, a s ním st-l sám, se stal státním občanem (vlastně nabytí příslušného domovského práva) podle § 7 zák. čl. XVIII:1871. Leč neprávem:

Paragraf 7 cit. zák. ustanovuje, že každý státní občan přísluší ve svazek té obce, pod jejíž pravomocí v čas vyhlášení tohoto zákona stál. Mohli tedy podle tohoto ustanovení reklamovati právo domovské v obci jen státní občané (sc. uherští). Otec st-lův však v době podle tohoto ustanovení rozhodné státním občanem uherským nebyl, jsa státním občanem rakouským. Nemohl tedy nabytí domovského práva v uherské obci, ve které v rozhodný čas bydlel a nenabyt ho od něho ani st-l.

Stížnost dále tvrdí, že otec st-lův nabyt domovské příslušnosti v J. podle § 19 cit. zák. článku. Taktéž neprávem.

Článek ten stanoví, že »takoví cizinci, kteří dvě léta trvale v zemi bydlí, stále daně platí a nejsou poddanými jiného státu, mohou býti obcemi do svazku obecního přijati«, když vyhoví podmínkám §§ 12, 14 a 15.

Jest tedy podmínkou nabytí domovského práva u takových osob jejich přijetí do svazku obce se strany obce, a nestačí pouhá okolnost, že osoby ty po případě vyhověly podmínkám cit. paragrafů, nebyly-li do svazku obce přijaty. Z toho se tudíž podává, že nemůže se zde jednati o přijetí, které by snad se stalo mlčky, jak stížnost tvrdí, nýbrž naopak jest zřejmo, že tu musil býti výslovný akt obce, přijetí toto uskutečňující; existenci takového aktu přijímacího však stížnost netvrdí.

Stížnost dále tvrdí, že st-l jest státním občanem čsl. podle odst. 2 § 48 zák. čl. L:1879. Ani tato námitka není důvodná.

Nss již v nál. Boh. A 5275/26 a 7415/28 a v mnoha jiných vyslovil a odůvodnil právní náhled, že cizinec, nabyvší státního občanství uherského podle § 48 zák. čl. L:1879, nenabyt současně ipsa lege domovského práva v některé obci bývalého státu uherského. Na náhledech těch trvá nss i v tomto případě. I kdyby tedy st-l, resp. jeho otec byl svého času nabyt státního občanství uherského podle § 48 zák. čl. L:1879, není tím založeno jeho státní občanství čsl., poněvadž býv. státní občanství uherské se po převratu nepřeměnilo samo sebou ve státní občanství čsl., toto státní občanství však podle § 1:1 úst. zák. č. 236/20 Sb. je podmíněno domovským právem v obci nyní čsl. od 1. ledna 1910, takovéto domovské právo však u st-le podle shora uvedeného dáno nebylo.

St-l dovolává se konečně pro své čsl. státní občanství ustanovení § 2 úst. zák. č. 236/20 Sb.; avšak ani v tomto směru není stížnost důvodná.

Nss již v nál. Boh. A 4586/25 vyslovil a odůvodnil právní názor, že právní domněnka podle cit. paragrafu neplatí o osobách, jichž státní příslušnost může podle pozitivního předpisu zákona býti určena. V daném případě však, jak plyne z hořejších vývodů, mohla státní příslušnost st-lova, resp. jeho otce (býv. rakouská eventuelně uherská) v době rozhodné býti zjištěna a proto u st-le předpis cit. § 2 úst. zák. č. 236/20 Sb. v úvahu přijíti nemohl.

Č. 11.307.

Z a m ě s t n a n c i v e ř e j n í: I. Která disciplinární komise je místně příslušna zakročit proti úředníku, který nevyhověl služebnímu příkazu, aby — byv zproštěn služby u úřadu jednoho — nastoupil službu u úřadu druhého? — II. Jak jest provéstí úřední šetření o tvrzení nemoci úředníka jako o důvodu nepřítomnosti v úřadě podle § 29 služ. pragm.?

(Nález ze dne 26. května 1934 č. 21.261/32.)

V ě c: Dr. Jaroslav M. v Užhorodě (adv. Dr. Frant. Jindra z Prahy) proti vrchní disciplinární komisi při ministerstvu financí o kárný trest.

V ý r o k: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

D ů v o d y: Vynesením z 31. května 1928 přidělil min. fin. — prozatím přechodně — vrch. radu fin. prokuratury v Praze, Dra Jaroslava M., službou k exposituře fin. prokuratury (právnímu oddělení pro zastupování státu při hlavním fin. ředitelství) v Užhorodě a pověřil ho vedením tohoto úřadu. V důsledku toho byl jmenovaný dekretem fin. prokuratury v Praze ze 4. června 1928 zproštěn služby u tohoto úřadu a vyzván, aby po vyčerpání své pravidelné dovolené na zotavenou odebral se na své nové působišť, hlásil se v presidiu hlav. fin. ředitelství v Užhorodě a převzal vedení expositury. Výplata požitků jeho v Praze byla dnem 30. června 1928 zastavena. St-l nenastoupil však po vyčerpání své dovolené (23. července 1928) službu v Užhorodě, nýbrž žádal o povolení tříměsíční zdravotní dovolené z důvodu neurasthenie. Po vyšetření úředními lékaři nebyla st-li dovolená povolena; když st-l opět služby nenastoupil, dovolává se různých zdravotních závad, osvědčovaných lékařskými vysvědčeními, bylo po delším řízení proti st-li usnesením disciplinární komise při fin. prokuratuře v Praze z 31. října 1928 zavedeno disciplinární řízení pro neodůvodněné neuposlechnutí příkazu min. financí k nastoupení služby v Užhorodě. — — — —

Po provedeném řízení uznala tato disc. komise nálezem z 18. března 1929 st-le vinným porušením povinností tím, že aniž prokázal dostatečný důvod omluvný neuposlechl opětných (v nál. uvedených) služebních rozkazů min. fin., aby se ihned odebral do Užhorodu a tam nastoupil službu. Jednáním tím provinil se st-l proti ustanovením služební pragmatiky § 22 odst. 1, podle něhož úředník jest povinen uposlechnouti služebních nařízení svých představených a při jejich provádění na zřeteli míti podle nejlepší vědomosti a možnosti zájmy služby jemu svěřené, a § 28 odst. 1, podle něhož úředník, není-li výslovně zproštěn, jest povinen